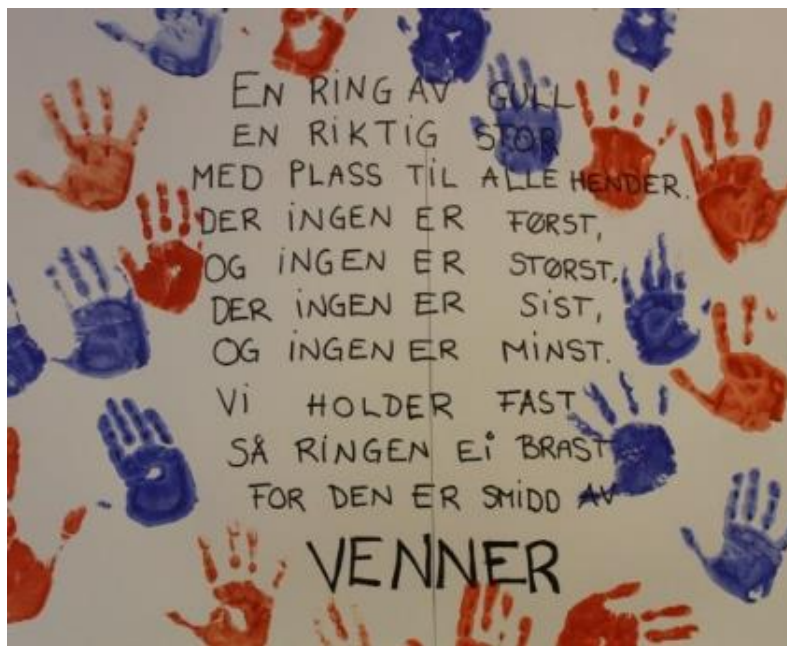

HANDLINGSPLAN MOT MOBBING

MOBARN NORDBYEN BARNEHAGE

Innledning

Handlingsplan mot mobbing er et forpliktende verktøy i arbeidet med å forebygge og forhindre mobbing i barnehagen. Handlingsplan mot mobbing inneholder også tiltak for å avdekke mobbing, og tiltak som skal iverksettes dersom mobbing oppdages.

Arbeid mot mobbing - det å jobbe aktivt for å opprettholde et mobbefritt oppvekstmiljø for barn, er et landsomfattende arbeid som bygger på flere sentrale føringer. Barnekonvensjonen, barnehageloven, rammeplan for barnehager, forskrift om miljørettet helsevern i barnehage og skole, samt «Partnerskap mot mobbing» gir forpliktelser og rettigheter knyttet til barns lærings- og oppvekstmiljø.

Utdanningsdirektoratets kompetansesatsing «Vennskap og deltakelse» som ble påbegynt i 2012 startet prosessen og ble videreført med veilederen «Barns trivsel – voksnes ansvar», hvor forebyggende arbeid mot mobbing står sentralt.

Foreldre og personalet har en viktig oppgave med å legge til rette for og skape vennskap mellom barna - det skal være nulltoleranse for mobbing. Gjennom holdningsskapende arbeid og konkret handling i samarbeid med hjemmene skal personalet skape et trygt, inkluderende og stimulerende barnehagemiljø som forebygger krenkelser og mobbing.

Ifølge Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver skal personalet sørge for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen. Å bidra til at alle barn som går i barnehage, får en barndom preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt. Barnehagen skal fremme positive handlinger og arbeide for at negative samhandlingsmønstre ikke utvikler eller fester seg.

Mål: I Mobarn Nordbyen barnehage skal det være et mobbefritt oppvekstmiljø

Mobbing

Mobbing er når en person eller en gruppe gjentatte ganger og over tid plager og trakasserer et offer. Mobbing handler om makt og avmakt, og det er skjevt maktforhold mellom den som mobber og den som blir mobbet («*mobbing i barnehagen*» utgitt av barne- og familiedepartementet).

Erting

Erting er ikke så ondskapsfullt og vedvarende som mobbing, og er langt mer utbredt blant små barn. Dersom erting skjer systematisk og over tid mot det samme barnet, er det mobbing.

Forskjell på konflikter og mobbing

Konflikter og konfliktløsning er en viktig og nødvendig del av sosialiseringprosessen til barna. Gjennom konflikter trenes barna i å lytte til hverandre, komme med løsningsforslag samt prøve ut det løsningsforslaget de har mest tro på. Ved at voksne ser an enkeltsituasjoner og viser at de har tro på barnet, kan disse situasjonene styrke barnas mestringfølelse.

Sosial kompetanse

Sosial kompetanse handler om å kunne kommunisere og samhandle godt med andre i ulike situasjoner. Sosial kompetanse består av et sett ferdigheter som naturlig inngår i en helhet i barnas samspill; *selvfølelse, empati, prososial atferd, selvhevdelse og selvkontroll*. Denne kompetansen er sentral for at enkeltbarnet skal lykkes og trives, og for at de skal bli verdsatt som venn og likeverdig deltaker i samspillet med de andre barna.

selvfølelse: å oppleve egenverd, akseptere seg selv, kjenne seg akseptert, oppleve indre styrke og ha en positiv holdning til seg selv

empati: å ha forståelse for andres perspektiver, tanker og følelser, kunne leve seg inn i andres situasjon, vise medfølelse og ta hensyn og kunne tolke og forstå følelsesuttrykk

prososial atferd: å ha positive, sosiale holdninger og å kunne utføre handlinger som å oppmuntre, bry seg om, vise omsorg, hjelpe til og dele med andre

selvhevdelse: å kunne hevde seg selv og egne meninger på en god måte, våge å stå imot gruppepress, ta initiativ og bli med på lek og samtaler som allerede er i gang, delta uoppfordret og invitere andre

selvkontroll: å kunne tilpasse seg ulike situasjoner, takle konflikter og utsette egne behov og ønsker i situasjoner som krever turtaking, kompromisser og felles avgjørelser

Barnehagen og barnets hjem har et felles ansvar for å forebygge mobbing

Barnehagen og foresatte må samarbeide om å forebygge mobbing og krenkende atferd. Gjennom holdningsskapende arbeid og konkret handling i samarbeid med hjemmene, skal personalet skape et trygt, inkluderende og stimulerende barnehagemiljø, som forebygger krenkelser og mobbing.

Mobbing og vennskap vil være tema på foreldremøter og foreldresamtaler gjennom barnehageåret. Voksnes bevissthet om egen væremåte er viktig for å være forbilder for barna. I hvilken grad voksne respekterer hverandre og barna, kommer til uttrykk i måten de forholder seg til og behandler hverandre på. Barn ser og hører og legger merke til mer enn voksne av og til regner med. Personalet og foreldrene må være spesielt bevisst på hva de sier, og hvordan de snakker til hverandre og sammen når barn er i nærheten. «Rause og inkluderende foreldre, som snakker positivt om andre når de er sammen med barna sine, er en viktig nøkkel til at barna skal få gode sosiale ferdigheter» (NOU 2015)

Dersom barnehagen får mistanke om at det foregår utestenging eller mobbing i barnehagen skal foreldrene involveres. Det er også viktig at foreldre melder ifra dersom de opplever utestenging eller mobbing av barn. Alle barn og foresatte skal oppleve å bli tatt på alvor av personalet hvis de kommer med en bekymring om at et barn blir utsatt for krenkende handlinger eller ord. Vi skal tilstrebe et åpent og gjensidig samarbeid med foresatte til enhver tid.

Forventinger til foreldre:

- Medansvar for fellesskapet
- Bevisste egne holdninger og hvordan en omtaler andre
- Interesserte i hvordan de andre barna har det og omtaler barna, personalet og barnehagen positivt
- Ikke bevisst utelate enkeltbarn fra bursdager og andre arrangement

Foreldrene må være klar over at valgene de tar ikke bare har konsekvenser for eget barn, men også andres barn og samspillet mellom dem alle. Bidrar jeg til inkludering eller ekskludering?

Hvordan forebygge mobbing

Det er voksnes ansvar å forebygge og forhindre mobbing. Alle skal oppleve at barnehagen er et godt sted å være, hvor vi har et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og mestring.

Helgeland og Lund viser i sin rapport til at barn som blir utestengt fra lek gjerne ofte kan være barn som mangler lekekompetanse, barn med dårlig språklig kompetanse eller barn som blir oversett og definert negativt. Hvis vi voksne er gode på å oppdage og stoppe begynnende mobbeatferd, kan vi bryte et negativt utviklingsforløp før mobbingen har fått tid til å eskalere.

Personalet skal:

- Fremme sosial kompetanse
- Være tilstede i hverdagen gjennom lek og samtale
- Være lyttende voksne
- Bevisste rollemodeller
- Være konsekvent i forhold til uakseptabel atferd
- Være anerkjennende og støttende
- Sette tydelige og forståelige grenser
- Være observant og ta tak i mobbing med en gang
- Ha mobbing/vennskap som tema i samlinger, møter og samtaler
- Samtale med barna om hvordan vi oppfører oss mot hverandre og hvordan de inkluderer andre barn i lek og aktiviteter
- Observere og kartlegge samspill mellom barna
- Tilrettelegge for vennskap gjennom lek, hverdagssituasjoner/rutinger, aktiviteter.....
- Oppmuntre barna til å være positive til hverandre
- Fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt

Hvordan oppdage mobbing/ekskludering, negativ adferd mot andre barn

- Voksendeltagelse i lek
- Observere barnegruppa systematisk
- Være engasjerte voksne, som følger med
- Godt samarbeid på avdelingen
- Samtale med barna
- Være tilstede der barna er
- Se hvert enkelt barn
- Snakke med barnegruppa hvordan vi skal være mot hverandre

Tiltak når mobbing oppstår

Hvordan skal vi på Mobarn Nordbyen barnehage handle når barn og foreldre kommer og forteller at det foregår mobbing/erting/plaging/ ekskludering/negativ atferd?

Personalet må:

- Ta barn og foreldre på alvor og lytte til det de har å si
- Ta et møte med foreldrene
- Være ydmyk og ærlig
- Være positive og løsningsorienterte
- Gripe inn med det samme når et barn utsettes for erting/mobbing
- Oppfordre de andre barna til å hente hjelp hos en voksen om et barn ikke slutter å erte
- Ta opp i personalgruppen med det samme det oppstår tegn til mobbing
- Oppfølgingssamtaler med de involverte barna evt. samtale med deler eller hele barnegruppen
- Vurdere å kontakte PPT, tverrfaglig team for råd og veiledning
- Gi tilbakemelding på hvordan vi jobber med «saken»

De andre barna/tilskuere må veiledes i:

- Det er modig å si ifra om noe skjer
- Å hente hjelp fra en voksen
- Å tørre å være uenig
- Å tørre å blande seg
- At man er en god venn om man hjelper andre

Et barn som mobber eller ertes skal stoppes, og hjelpes.

Tiltak ved mobbing eller krenkende atferd

	Oppgaver	Ansvar	Dokumentasjon
1.	Mobbing eller krenkende atferd er observert eller informert om av ansatte eller foresatte.	Den som har mottatt informasjon om eller observert handlingen	Notat vedr. krenkende handling
2.	Undersøkelser og observasjon settes i gang umiddelbart dersom det kommer fram at et barn ikke har det bra.	Avdelingsleder	Observasjonsskjema
3.	Samtaler med barnet som opplever seg krenket, for å skaffe informasjon og gi støtte. Sikre at barnets subjektive opplevelse kommer fram.	Avdelingsleder	Referat
4.	Samtale med foresatte til barnet som opplever seg krenket, sikre et godt samarbeid mellom hjem- barnehage.	Avdelingsleder/styrer	Referat
5.	Samtale med barnet/barna som krenker. Si ifra om at krenkende atferd er uakseptabel, avtale videre oppfølgingssamtaler.	Avdelingsleder	Referat
6.	Samtale med foresatte til barnet som krenker. Legge til rette for et godt samarbeid og utarbeide tiltak.	Avdelingsleder/ styrer	Referat
7.	Utarbeide tiltaksplan. Denne planen skal presenteres for foresatte. Planen skal følges av alle ansatte.	Avdelingsleder/styrer	Tiltaksplan
8.	Oppfølging av alle barn inntil den krenkende atferden opphører helt.	Avdelingsleder og øvrige ansatte	Observasjonsskjema
9.	Evalueringsmøte. Personalet drøfter om iverksatte tiltak fungere eller ikke. Må de videreføres/justeres?	Avdelingsleder/styrer	Referat
10.	Ny informasjon/samtale med foresatte om status i saken. Kontinuerlig nær dialog kontinuerlig skal etterstrebes til saken er løst.	Avdelingsleder/styrer	Referat

Observasjonsskjema

Hva har jeg sett/hørt	Hvem var involvert	Når	Signatur

Notat vedrørende krenkende atferd/mobbing i barnehagen

Barnets navn	
Avdeling	
Bekymring meldes til	
Bekymring meldes av	
Dato	
Hva er observert? (Utstengt fra lek, ikke bli akseptert, negative kommentarer, krenket, herset med, latterliggjort, manipulert eller annet)	
Hvordan ble bekymringen oppdaget?	
Annen relevant informasjon	

Referat fra møte vedrørende mobbing/krenkende atferd i barnehagen

Møtedato: _____

Tilstede: _____

Hva saken gjelder	Tiltak	Ansvar

Dato for neste oppfølgingsmøte: _____

Underskrift ansatt

Underskrift foresatte